

STICHTING
MATHEMATISCH CENTRUM
2e BOERHAAVESTRAAT 49
AMSTERDAM

S 145 (M 56)

Een sequente toets van Student voor één steekproef.

Uittreksel uit S. RUSHTON [3].

Een sequente toets van Student voor één steekproef. 1) 2)

1. Inleiding

Stel de stochastische grootheid $\underline{x}$ bezit een normale verdeling met onbekend gemiddelde μ en met onbekende spreiding σ en men wil, met behulp van een sequente methode, de hypothese $\delta \doteq \frac{\mu}{\sigma} = \delta_0$ toetsen, waarbij δ_0 een gegeven getal is. Daartoe kiest men twee waarden δ_1 en δ_2 voor δ ($\delta_1 < \delta_2$) zodat als $\delta_1 < \delta < \delta_2$ het voor het onderzoek van weinig belang is of men tot de beslissing $\delta \geq \delta_0$ of tot de beslissing $\delta < \delta_0$ komt, terwijl de beslissing $\delta \geq \delta_0$ onjuist is als $\delta \leq \delta_1$ is en de beslissing $\delta < \delta_0$ onjuist is als $\delta \geq \delta_2$ is.

Stel verder

α = de kans om te besluiten tot $\delta \geq \delta_0$ als $\delta = \delta_1$,

β = de kans om te besluiten tot $\delta < \delta_0$ als $\delta = \delta_2$.

Als nu $\phi(t|\delta, n)$ de verdelingsdichtheid van de toetsingsgrootheid $\underline{t}$ van Student is, berekend op grond van n onafhankelijke waarnemingen van $\underline{x}$, dan wordt de toets als volgt uitgevoerd.

Stel

$$(1.1) \quad \ell_n(t|\delta_1, \delta_2) = \frac{\phi(t|\delta_2, n)}{\phi(t|\delta_1, n)}$$

dan gaat men door met het nemen van waarnemingen zolang voldaan is aan

$$(1.2) \quad \lg \frac{\beta}{1-\alpha} < \lg \ell_n(t|\delta_1, \delta_2) < \lg \frac{1-\beta}{\alpha} \quad 3)$$

Zodra niet meer aan (1.2) voldaan is, houdt men op met het nemen van waarnemingen en besluit men tot $\delta \geq \delta_0$ als

$$\lg \ell_n(t|\delta_1, \delta_2) \geq \lg \frac{1-\beta}{\alpha}$$

 1) Uittreksel uit: S. RUSHTON [3].

2) Dit memorandum is slechts bedoeld ter oriëntatie en streeft niet naar volledigheid of volledige exactheid.

3) Met $\lg$ wordt steeds de natuurlijke logarithme bedoeld.

is en tot $\delta < \delta_0$ als

$$\lg l_n(t|\delta_1, \delta_2) \leq \lg \frac{\beta}{1-\alpha}$$

is.

2. Een benadering voor $\lg l_n(t|\delta_1, \delta_2)$.

Als $x_1, x_2, \dots, x_n$ onderling onafhankelijke waarnemingen van x zijn en

$$(2.1) \quad \bar{x} = \frac{1}{n} \sum_i x_i,$$

$$(2.2) \quad s^2 = \frac{1}{n-1} \sum_i (x_i - \bar{x})^2,$$

$$(2.3) \quad \underline{t} = \frac{\bar{x}}{s} \sqrt{n},$$

dan bezit $\underline{t}$ een niet centrale t -verdeling met $(n-1)$ vrijheidsgraden en parameter δ , d.w.z. de verdelingsdichtheid is (zie b.v. [2]):

$$(2.4) \quad \phi(t|\delta, n) = \frac{\Gamma(n) e^{-\frac{n(n-1)\delta^2}{2(n-1+t^2)}}}{2^{\frac{n-2}{2}} \Gamma(\frac{n-1}{2}) \sqrt{\pi(n-1)}} \left(\frac{n-1}{n-1+t^2} \right)^{\frac{n}{2}} G_{n-1}(-\delta u),$$

waarin

$$(2.5) \quad u = t \sqrt{\frac{n}{n-1+t^2}}$$

en

$$(2.6) \quad G_n(x) = \int_0^\infty \frac{x^n}{n!} e^{-\frac{1}{2}(x+\alpha)^2} d\alpha.$$

Nu is het in de praktijk eenvoudiger om met u te werken i.p.v. met t . Uit (2.5) volgt

$$(2.7) \quad u = \frac{\sum_i x_i}{\sqrt{\sum_i x_i^2}}$$

en uit (2.4) en (1.1):

$$(2.8) \quad \lg l_n(t|\delta_1, \delta_2) = g_n(\delta_2 u) - g_n(\delta_1 u) - \frac{1}{2} n (\delta_2^2 - \delta_1^2),$$

waarin

4) In het artikel van RUSHTON (zie voetnoot 1) wordt voor deze functie de notatie $\mathcal{H}_n(x)$ gebruikt. Tabellen van deze functie zijn b.v. te vinden in [1].

$$(2.9) \quad q_n(x) = \frac{1}{2} x^2 + l_g G_{n-1}(-x)$$

Met behulp van tabellen van $G_n(x)$ is de toets dus exact uitvoerbaar.

Het is echter eenvoudiger om met één der volgende benaderingen voor $q_n(x)$ te werken:

$$(2.10) \quad q_n(x) \approx \frac{1}{4} x^2 + x\sqrt{n},$$

$$(2.11) \quad q_n(x) \approx \frac{1}{4} x^2 + x\sqrt{n} \left(1 - \frac{1}{4n}\right),$$

$$(2.12) \quad q_n(x) \approx \frac{1}{4} x^2 + x\sqrt{n} \left(1 - \frac{1}{4n} + \frac{x^2}{24n}\right)$$

waaruit men benaderingen voor $l_g l_n(t|d_1, d_2)$ vindt.

Als men $d_1 = -d_2$ neemt dan vindt men met behulp van (2.10), (2.11) en (2.12) resp.

$$(2.13) \quad l_g l_n(t|d_1, d_2) \approx 2u d_2 \sqrt{n},$$

$$(2.14) \quad l_g l_n(t|d_1, d_2) \approx 2u d_2 \sqrt{n} \left(1 - \frac{1}{4n}\right),$$

$$(2.15) \quad l_g l_n(t|d_1, d_2) \approx 2u d_2 \sqrt{n} \left(1 - \frac{1}{4n}\right) + \frac{d_1^3 u^3}{12\sqrt{n}}.$$

In de praktijk kan men nu zo te werk gaan, dat men eerst met de benadering (2.11) werkt en (2.12) of (2.13) gebruikt als men in de buurt van één der grenzen $l_g \frac{1-\beta}{\alpha}$ of $l_g \frac{\beta}{1-\alpha}$ komt.

Een grafische methode is niet beschikbaar. Bij iedere stap moet de waarde van u uit alle beschikbare waarnemingen opnieuw berekend worden.

Literatuur

[1] AIREY, J.R.,	Tables of the ex functions, British Association Mathematical Tables, <u>1</u> (1931).
[2] JOHNSON, N.L.
and B.L. WELCH,	Applications of the non-central t-distribution, <i>Biometrika</i> <u>31</u> (1940), p. 362
[3] RUSHTON, S.,	On a sequential t-test, <i>Biometrika</i> <u>37</u> (1950), 326-333.